

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 7.12.2023
SWD(2023) 402 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE
POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA

Spremni dokument

k Predlogu UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim, spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1255/97 in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1/2005

{COM(2023) 770 final} - {SEC(2023) 397 final} - {SWD(2023) 399 final} -
{SWD(2023) 401 final}

Povzetek

Ocena učinka za revizijo zakonodaje EU o dobrobiti živali

A. Nujnost ukrepanja

Zakaj? V čem je težava?

Od sprejetja sedanje zakonodaje EU o dobrobiti živali (večinoma v devetdesetih letih prejšnjega stoletja) se je znanost razvila in državljani EU posvečajo vse več pozornosti dobrobiti živali, spremenila pa sta se tudi vedenje potrošnikov in njihova ozaveščenost o tem vprašanju. Zato je revizija veljavne zakonodaje EU o dobrobiti živali vključena med ukrepe v okviru strategije od „vil do vilic“, da bi prispevala k bolj trajnostnemu sistemu proizvodnje hrane v EU.

Kot je potrdila obsežna ocena („[preverjanje primernosti](#)“), ta razvoj v sedanji zakonodaji ni v celoti upoštevan. Glavne težave, ki jih je treba obravnavati pri reviziji zakonodaje o zaščiti živali med prevozom, so naslednje:

- **dobrobit živali med prevozom ogrožajo** nekateri pogoji prevoza ter pomanjkanje sodobnih in učinkovitih orodij za izvrševanje;
- **neenaki konkurenčni pogoji za poslovne subjekte EU** na enotnem trgu, ki so posledica različnega izvajanja in uveljavljanja skupnih zahtev EU ter različne zakonodaje, sprejete na nacionalni ravni za zaščito živali med prevozom.

Kaj naj bi prinesla ta pobuda?

Z uskladitvijo zakonodaje EU z najnovejšimi znanstvenimi dokazi in pričakovanji državljanov se bo bistveno izboljšala dobrobit več kot milijarde živali, ki se vsako leto prevažajo znotraj držav članic in med njimi ter izvažajo v tretje države. Zaradi jasnejših in posodobljenih določb, ki upoštevajo najnovejše znanstvene dokaze, ter večje uporabe sodobne tehnologije bodo nosilci dejavnosti lažje izpolnjevali zahteve revidirane zakonodaje, pristojni organi pa jo bodo lažje izvrševali. Poleg tega bo pobuda pomagala zmanjšati izkrivljanje enotnega trga, povezano s pogoji prevoza živih živali v gospodarske namene. Prispevala bo tudi k odpornejšemu in trajnostnemu sistemu proizvodnje hrane v EU.

Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU?

Čezmejna narava prevoza živali zahteva ureditev na ravni EU. Če bi se ukrepi izvajali samo na nacionalni ravni, bi imele države članice svojo lastno, različno zakonodajo, kar bi povzročilo nadaljnjo razdrobljenost, izkrivljanje konkurence in neenako raven dobrobiti živali v EU. S sprejetjem posodobljenega in enotnejšega sklopa pravil bi se olajšala trgovina z živalmi znotraj EU, ki bi potekala v razmerah bolj enakih konkurenčnih pogojev med izvajalci v EU. Tako bi se zboljšal notranji trg, visoke vrednote EU na področju dobrobiti živali pa bi se lažje uveljavljale na svetovni ravni.

B. Rešitve

Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so se upoštevale? Ali ima katera od njih prednost? Zakaj?

Za obravnavanje zgoraj opisanih težav je bilo opredeljenih šest ukrepov. Za nekatere od teh ukrepov so bile preučene alternativne možnosti politike. Na podlagi analize njihovih vplivov na dobrobit živali na podlagi več meril ter gospodarskih, socialnih in okoljskih vplivov je bila določena naslednja kombinacija prednostnih možnosti (po potrebi z določenimi prehodnimi obdobji):

- 1) dodatna omejitev najdaljših časov potovanja za prevoz živih živali (največ 9 ur za živali, ki se prevažajo za zakol; in za druge živali: 21 ur (+ 24 ur počitka) + 21 ur potovanja);
- 2) povečanje razpoložljivega prostora v vozilu na podlagi priporočil EFSA;
- 3) uporaba najdaljših časov potovanja tudi za izvoz živih živali iz EU in zahteve po dodatnih orodjih za zagotavljanje, da se pravila EU izpolnjujejo do namembnega kraja, v skladu s sodbo Sodišča (npr. pooblaščenca za dobrobit živali na krovu plovil, plovila morajo izpolnjevati dobre standarde pomorske varnosti);
- 4) okrepitev zahtev za dobrobit živali pri prevozu ranljivih živali (npr. za neodstavljen teleta: največ 9 ur potovanja + 1 ura krmljenja + 9 ur, če je odobren učinkovit sistem krmljenja; najnižja starost pet tednov in najmanjša teža 50 kg za neodstavljen teleta, ki se prevažajo);
- 5) revizija pravil za omejitev trpljenja živali zaradi prevoza pri visokih temperaturah (če so napovedane temperature od 25 do 30 °C, so podnevi dovoljena samo kratka potovanja; če so napovedane temperature nad 30 °C, se prevozi izvajajo samo ponoči);
- 6) čim boljše izkoriščanje digitalnih orodij za lažje uveljavljanje pravil o prevozu (npr. določanje položaja vozil v realnem času; osrednja podatkovna zbirka in digitalna aplikacija);
- 7) uvedba posebnih pravil za prevoz mačk in psov (npr. starostne omejitve in temperaturni pogoji).

Kdo podpira katero možnost?

Kot je razvidno iz različnih stališč deležnikov, je dobrobit živali področje polarizacije, na katerem imajo nevladne organizacije in industrija redko enaka stališča, čeprav se strinjajo, da je treba izboljšati dobrobit živali in zmanjšati izkrivljanje notranjega trga. Deležniki iz industrije se na splošno strinjajo z izboljšanjem pogojev prevoza (temperatura, razpoložljivi prostor, izboljšani pogoji za izvoz, zlasti pri pomorskem prevozu), vendar so zadržani glede nadaljnjega omejevanja časov potovanja, zlasti pri izvozu živih živali iz EU. Vendar je industrija notranje razdeljena zaradi različnih nacionalnih zakonodaj držav članic EU, ki povzročajo različne interese industrije. Na drugi strani nevladne organizacije ne podpirajo možnosti nadaljnjega izvoza živih živali pod strogimi pogoji in bi raje videle, da bi bil izvoz živih živali prepovedan. Prav tako se zavzemajo za veliko strožje najdaljše čase potovanja (največ 8 ur za vse živali).

C. Učinki prednostne možnosti

Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Pričakuje se, da bo prednostna možnost zagotovila znatne koristi za dobrobit živali. Poleg tega bo pozitivno vplivala na prevoznike in druge poslovne subjekte v EU: s pravili, ki bodo bolj usklajena, kot so zdaj, bodo imeli koristi od enakopravnejših konkurenčnih pogojev na enotnem trgu. Poleg tega bodo boljši pogoji glede dobrobiti živali med prevozom zmanjšali tveganja za zdravje živali, stopnjo umrljivosti in odstotek živali, ki so ob prihodu bolne ali poškodovane, s čimer se bo zmanjšalo zavračanje trupov v klavnicah (preprečitev stroškov uničenja trupov, ki so ocenjeni na 27 EUR na trup) in izboljšala kakovost mesa, proizvajalci pa bodo imeli tudi gospodarske koristi, na primer zaradi nižjih veterinarskih stroškov.

Pobuda bo prinesla tudi posredne družbene koristi, na primer s prispevanjem k zmanjšanju tveganja za antimikrobično odpornost in širjenje zoonotskih bolezni ter z boljšim odzivanjem na pričakovanja državljanov glede dobrobiti živali.

Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Prevozna podjetja se bodo morala prilagoditi novim vzorcem prevoza in zaradi večjega razpoložljivega prostora morda kupiti dodatne tovornjake. Pri pomorskem prevozu bodo morala nekatera podjetja kupiti nova plovila ali obnoviti obstoječa, da bi zagotovila skladnost s standardi pomorske varnosti.

Ocenjuje se, da se bodo zaradi kumulativnega učinka prednostne možnosti proizvodni stroški na ravni EU v povprečju povišali za 0,014 EUR na kilogram mesa, mleka ali jajc na leto. Učinki, ki bi jih to imelo

na raven proizvodnje, uvoz, izvoz in maloprodajne cene, naj bi bili zanemarljivi (v večini primerov pod 1 %), prav tako pa ni pričakovati znatnega vpliva na prehransko varnost.

V zvezi s cenovno dostopnostjo hrane naj bi vplivi na maloprodajne cene, odvisno od blaga, pomenili dodatne izdatke v višini od 2,81 EUR do 14,09 EUR na osebo na leto, odvisno od načina prehranjevanja in dohodka.

Nekateri obstoječi stroški se bodo znižali zaradi prihrankov, ki bodo nastali zaradi manjšega upravnega bremena zaradi digitalizacije. Ti prihranki so ocenjeni na 71 milijonov EUR na leto.

Kakšen bo vpliv na podjetja, MSP ter mikropodjetja?

Praktično vsa podjetja v EU, ki se ukvarjajo s prevozom živali, so MSP v skladu z običajno opredelitvijo MSP (več kot 250 zaposlenih). Na splošno so gospodarski učinki omejeni, kar pomeni, da se upoštevajo potrebe MSP. Poleg tega so predvidena dovolj dolga prehodna obdobja, da se omogoči nemoteno prilagajanje. Prav tako bodo doseženi dobički in prihranki zaradi višje kakovosti mesa, manjšega zavračanja trupov in manjše uporabe zdravil za uporabo v veterinarski medicini.

Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?

Pobuda ne bo imela znatnih učinkov.

Bo imela pobuda tudi druge pomembnejše učinke?

Ne.

D. Spremljanje

Kdaj bo pobuda pregledana?

Splošna ocena bo izvedena deset let po začetku veljavnosti. Komisija bo v ta namen pripravila poročilo o izvajanju in oceni, pri čemer bo upoštevala podatke, zbrane na podlagi revidirane uredbe, ter podatke iz sistema TRACES in letnih poročil držav članic o opravljenem uradnem nadzoru.